

Складові фінансово-економічної безпеки житлово-комунального господарства України

Волков В.П., д. т. н., проф., Запорізький національний університет, Шмаль В., доктор-інженер, професор, Інститут фасіліті менеджменту, м.Берлін, Німеччина, Горошкова Л.А., к. ф.-м. н., Дніпропетровський національний університет імені Олеся Гончара.

Однією з найважливіших функцій держави є забезпечення національних інтересів та економічної безпеки. Це зумовлює увагу до проблеми економічної безпеки, що поєднує питання розвитку окремих галузей економіки із пріоритетами та національними інтересами держави. Актуальність, об'єктивна необхідність реформування житлово-комунальної сфери зумовлена тим, що сучасний її стан характеризується дотаційністю у економічному й ресурсному забезпеченні та високому рівні енергоспоживання, що створює загрозу її фінансово-економічній безпеці.

Сучасними аспектами вирішення проблем розвитку ЖКГ займаються Дорофієнко В.В., Запатріна І.В., Качала Т.М., Кизим М.О., Тищенко О.М., Поважний О.С. та ін.

Житлово-комунальне господарство країни належить до числа слабких ланок в економіці України. Встановлено, що впродовж 2001 – 2011 років фінансовий стан галузі погіршувався – зростали обсяги збитків. Найбільші за останні 10 років збитки були отримані у 2010 році – 2,9705 млрд.грн., у 2011 році їх розмір дещо скоротився, але залишився достатньо високим – 1,8558 млрд.грн. За 9 місяців 2012 року, збитки ЖКГ склали вже 3 млрд.грн.

Виходячи з цього, ситуація у вітчизняному ЖКГ є загрозовою, бо спостерігається тенденція перебільшення кредиторської заборгованості над дебіторською. У 2001 – 2006 роках їх розміри були близькі, з 2007 – кредиторська заборгованість більша за дебіторську і зростає швидшими темпами. У 2007 році кредиторська заборгованість була більша за дебіторську на 0,4 млрд.грн., у 2010 – на 4,4042 млрд.грн., а у 2011 – вже на 6,3126 млрд.грн. Тобто обсяг боргів житлово-комунального господарства значніший, ніж заборгованість перед галуззю.

В дебіторській заборгованості у 2011 році найбільшу частку складала заборгованість населення – 9278,0 млн.грн. або 68,51%. У розрізі підгалузей – найбільшою є дебіторська заборгованість у комунальній теплоенергетиці – 6924,4 млн.грн. або 51,13% загального обсягу.

На нашу думку, у 2007-2008 роках були втрачені можливості щодо подальшої стабілізації фінансового стану ЖКГ, внаслідок чого продовжила зростати її збитковість, темп зростання якої у 2010 році в порівнянні з 2009 роком склав 105,88%, не дивлячись на збільшення видатків зведеного бюджету країни з 5,9003 млрд. грн. у 2007 році до 8679,30 млрд.грн. у 2011 році. Зазначені тенденції свідчать про неефективності фінансово-економічного механізму та менеджменту у галузі, що створює загрозу фінансово-економічній безпеці ЖКГ України.

Таким чином, основними заходами, що дозволять покращити фінансово-економічний стан галузі є оптимізація розрахунків з метою скорочення обсягів дебіторської та кредиторської заборгованості. З урахуванням дотаційного характеру галузі, потребує подальшого дослідження проблема оптимізації державного фінансування галузі.